

АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА БЛАГОДІЙНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД «ВІТРИ ЗМІН»

1. Призначення Політики

1.1. Цим документом (надалі по тексту – Політика) Благодійна організація «Благодійний Фонд «Вітри змін» (надалі – БО «БФ «Вітри змін»)) визначає ключові принципи та вимоги, направлені на запобігання корупції та на дотримання норм антикорупційного законодавства членами її керівних органів, працівниками та іншими особами, що можуть діяти від імені БО «БФ «Вітри змін».

2. Мета Політики

2.1. Політика відображає прихильність БО «БФ «Вітри змін» та її органів управління високим етичним стандартам і принципам відкритого і чесного ведення справ, а також прагнення БО «БФ «Вітри змін» до вдосконалення корпоративної культури, слідування кращим практикам корпоративного управління та підтриманню ділової репутації БО «БФ «Вітри змін» на належному рівні.

2.2. БО «БФ «Вітри змін» ставить за мету:

2.2.1. мінімізувати ризик втягнення БО «БФ «Вітри змін», членів органів управління та працівників незалежно від займаної посади (далі спільно - «співробітники») в корупційну та пов'язану з нею діяльність;

2.2.2. сформулювати у членів БО «БФ «Вітри змін», партнерів, донорів, контрагентів, співробітників, їх членів органів управління, працівників, загального середовища в цілому однакове розуміння політики БО «БФ «Вітри змін» щодо несприйняття корупції у будь-яких формах і проявах;

2.2.3. встановити обов'язок співробітників БО «БФ «Вітри змін» знати і дотримуватися принципів та вимог цієї Політики, знати і виконувати (не допускати порушень) ключові норми антикорупційного законодавства і практики його застосування, а також розуміти, поділяти та дотримуватися процедур запобігання корупції та інших діянь, з нею пов'язаних.

3. Сфера застосування та обов'язки

3.1. Всі співробітники БО «БФ «Вітри змін» мають знати зміст та додержуватися вимог цієї Політики. Дана Політика є внутрішнім локальним нормативним актом Благодійної організації, розповсюджує свою юридичну дію по колу осіб – на своїх співробітників та усіх інших фізичних та юридичних осіб, зацікавлених в запобіганні корупційним проявам в благодійній діяльності (за вільним волевиявленням останніх).

3.2. Голова БО «БФ «Вітри змін» відповідає за організацію всіх заходів, спрямованих на реалізацію принципів і вимог цієї Політики, включаючи призначення осіб, відповідальних за розробку антикорупційних процедур, їх впровадження і контроль за її виконанням.

3.3. Принципи та вимоги цієї Політики поширюються на органи управління БО «БФ «Вітри змін», членів БО «БФ «Вітри змін» та співробітників БО «БФ «Вітри змін», а також на інших осіб у тих випадках, коли відповідні обов'язки закріплені в договорах з ними, у внутрішніх документах, або прямо випливають із закону.

3.4. Договори на надання субгрантів БО «БФ «Вітри змін» повинні містити вимоги щодо додержання членами БО «БФ «Вітри змін» принципів фінансової та антикорупційної політик, а також вимог донора за грантовим договором, у рамках якого надається субгрант, стосовно процедур закупівель та антикорупційних вимог донора. Вимоги цієї Політики повністю розповсюджують свою юридичну дію таким же чином, як і на співробітників БО БФ «Вітри змін», на субгрантерів БО БФ «Вітри змін» у разі, коли між БО БФ «Вітри змін» (донор) і субгрантером виникають відповідні договірні та інші правовідносини щодо надання субгрантеру гранту і його використання. В цьому разі, у БО БФ «Вітри змін» виникають відповідні повноваження щодо здійснення розумного, не втручаючись в діяльність субгрантера (без достатнього приводу і причини), контролю за виконанням субгрантером і його співробітниками вимог даної Політики.

4. Визначення термінів

4.1. Корупційне правопорушення – діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою, за яке законом встановлено кримінальну, адміністративну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність;

4.2. Корупція – використання особою наданих їй службових (а в контексті правовідносин в приватному секторі – також і не службових, але і будь-яких своїх можливостей, які особа отримує через свої робочі чи інші ділові відносини з Благодійною організацією) повноважень та пов'язаних з цим можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди такій особі або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових (і як зазначено вище, й інших своїх робочих, ділових важелів впливу, не будучи при цьому службовою особою в розумінні цього поняття відповідно до українського законодавства) повноважень та пов'язаних з цим можливостей;

4.3. Неправомірна вигода – грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи негрошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав;

4.4. Співучасниками кримінального правопорушення, поряд із виконавцем, є організатор, підбурювач та пособник.

Виконавцем (співвиконавцем) є особа, яка у співучасті з іншими суб'єктами кримінального правопорушення безпосередньо чи шляхом використання інших осіб, що відповідно до закону не підлягають кримінальній відповідальності за скоєне, вчинила кримінальне правопорушення, передбачене Кримінальним кодексом України.

Організатором є особа, яка організувала вчинення кримінального правопорушення (кримінальних правопорушень) або керувала його (їх) підготовкою чи вчиненням. Організатором також є особа, яка утворила організовану групу чи злочинну організацію або керувала нею, або особа, яка забезпечувала фінансування чи організовувала приховування кримінально протиправної діяльності організованої групи або злочинної організації.

Підбурювачем є особа, яка умовлянням, підкупом, погрозою, примусом або іншим чином схилила іншого співучасника до вчинення кримінального правопорушення.

Пособником є особа, яка порадами, вказівками, наданням засобів чи знарядь або усуненням перешкод сприяла вчиненню кримінального правопорушення іншими співучасниками, а також особа, яка заздалегідь обіцяла переховати особу, яка вчинила

кримінальне правопорушення, знаряддя чи засоби вчинення кримінального правопорушення, сліди кримінального правопорушення чи предмети, здобуті кримінально протиправним шляхом, придбати чи збути такі предмети або іншим чином сприяти приховуванню кримінального правопорушення.

Усі інші терміни, які використовуються в цій Політиці та яким не надано визначення, слід розуміти виходячи із відповідних визначень, які містяться в українському законодавстві, міжнародних договорів, в практиці застосування законодавства та міжнародного права.

Дана Політика розроблена та цілком ґрунтується на вимогах українського законодавства та міжнародного права.

5. Ключові принципи

5.1. Місія вищого керівництва. Члени Наглядової ради, засновники та члени та Голова БО «БФ «Вітри змін» повинні формувати етичний стандарт нетерпимого ставлення до будь-яких форм і проявів корупції на всіх рівнях, подаючи приклад своєю поведінкою і забезпечуючи ознайомлення з антикорупційною політикою всіх працівників і контрагентів.

5.2. Періодична оцінка ризиків. БО «БФ «Вітри змін» періодично виявляє, розглядає і оцінює корупційні ризики, характерні для його діяльності в цілому і для окремих напрямків зокрема.

5.3. Адекватні антикорупційні процедури. БО «БФ «Вітри змін» розробляє та впроваджує адекватні процедури запобігання корупції, що розумно відповідають виявленим ризикам, і контролює їх дотримання.

5.4. Перевірка контрагентів. БО «БФ «Вітри змін» докладає розумних зусиль, щоб мінімізувати ризик ділових відносин з контрагентами, втягнутих в корупційну діяльність. У разі укладення договорів про довгострокове партнерство, БО вдається до перевірки наявності у потенційних партнерів антикорупційних процедур або політик, їхньої готовності дотримуватися вимог цієї Політики і включати у договори антикорупційні умови (застереження), а також надавати взаємне сприяння в етичному веденні справ та запобіганні корупції. Крім того, БО БФ «Вітри змін» керується в своїй поточній діяльності вимогами Політики оцінки ризиків закупівель та надійності контрагентів – як своїм локальним нормативним актом.

5.5. Вимоги донора БО «БФ «Вітри змін» щодо запобігання корупційним явищам, що містяться в грантовій угоді, є логічним продовженням цієї Політики в рамках виконання цієї угоди.

6. Подарунки та представницькі витрати

6.1. Подарунки, які співробітники від імені БО «БФ «Вітри змін» можуть надавати іншим особам і організаціям, або які співробітники, у зв'язку з їх роботою в БО «БФ «Вітри змін», можуть отримувати від інших осіб і організацій, а також представницькі витрати, в тому числі, витрати на ділову гостинність та просування БО «БФ «Вітри змін», які співробітники від імені БО «БФ «Вітри змін» можуть нести, повинні одночасно відповідати п'яти вказаним нижче критеріям:

6.1.1. бути прямо пов'язані із законними цілями діяльності БО «БФ «Вітри змін», наприклад, з презентацією або завершенням проєктів, успішним виконанням завдання;

6.1.2. бути розумно обґрунтованими, пропорційними і не бути предметами розкоші;

6.1.3. не являти собою приховану винагороду за послугу, дію, бездіяльність, потурання, заступництво, надання привілеїв, прийняття певного рішення або спробу вплинути на одержувача з іншою незаконною або неетичною метою;

6.1.4. не створювати репутаційного ризику для БО «БФ «Вітри змін», співробітників та інших осіб у разі оприлюднення інформації про подарунки або представницькі витрати;

6.1.5. не суперечити принципам і вимогам цієї Політики, Статуту БО «БФ «Вітри змін» і нормам законодавства.

6.2. Не допускаються подарунки від імені БО «БФ «Вітри змін», її співробітників та представників третім особам у вигляді грошових коштів або іншого майна, переваг, пільг, послуг, нематеріальних активів, будь-яких іншої вигоди нематеріального чи негрошового характеру.

7. Вибір та контроль консультантів та експертів

7.1. Враховуючи, що для діяльності БО «БФ «Вітри змін» часто вибір експертів та консультантів є обмежений, не завжди можливо провести конкурсну процедури відбору. Тому на Голову Фонду, керівників проектів і особу, відповідальну за юридичний супровід діяльності Фонду в цілому покладена відповідальність за постійний контроль якості результатів досліджень (послуг) від них.

7.2. Відповідальні особи мають швидко реагувати на погіршення якості наданих послуг, затягування термінів виконання договорів.

7.3. Голова Фонду, керівники проектів та і особа, відповідальна за юридичний супровід діяльності Фонду в цілому мають проводити постійну роботу з розширення бази даних консультантів та експертів.

8. Взаємовідносини з співробітниками

8.1. БО «БФ «Вітри змін» вимагає від своїх співробітників дотримання цієї Політики, інформуючи їх про ключові принципи, вимоги та санкції за порушення і включаючи їх у посадові обов'язки працівників БО «БФ «Вітри змін».

8.2. В БО «БФ «Вітри змін» організовуються безпечні, конфіденційні і доступні засоби інформування органів управління БО «БФ «Вітри змін» (наприклад, це може бути «гаряча лінія», або електронне листування через офіційний е-мейл Фонду) про факти корупційних діянь, корупції та отримання неправомірної вигоди з боку осіб, що надають послуги в інтересах організації або від її імені. По «гарячій лінії» (на електронну пошту Фонду) на адресу органів управління БО «БФ «Вітри змін» можуть надходити пропозиції щодо покращення антикорупційних процедур та контролю, а також запити з боку працівників та третіх осіб.

8.3. Для формування належного рівня антикорупційної культури, з новими співробітниками проводиться вступний тренінг з вивчення положень цієї Політики та пов'язаних з нею документів, а для діючих співробітників проводяться періодичні інформаційні семінари в очній та/або дистанційній формі.

8.4. БО «БФ «Вітри змін» проводить тренінги, що носять спеціальний (цільовий) характер. У цьому випадку здійснюється навчання працівників, які займають певні посади, здійснюють функції з високим ступенем корупційних ризиків або беруть участь у певних антикорупційних процедурах. Метою навчання є оволодіння кожним співробітником прийомами та навичками використання антикорупційної політики та процедур на практиці.

8.5. Дотримання співробітниками БО «БФ «Вітри змін» принципів і вимог цієї Політики враховується при висування на посади, а також при накладенні дисциплінарних стягнень.

9. Ведення бухгалтерських книг і записів

9.1. Всі фінансові операції повинні бути акуратно, правильно і з достатнім рівнем деталізації відображені в бухгалтерському обліку БО «БФ «Вітри змін», задокументовані і доступні для перевірки.

9.2. У БО «БФ «Вітри змін» призначаються співробітники, які несуть відповідальність, передбачену законодавством України, за підготовку та надання повної і достовірної бухгалтерської звітності у встановлені відповідним законодавством строки.

9.3. Перекручення або фальсифікація бухгалтерської звітності БО «БФ «Вітри змін» не допускається.

9.4. В діяльності БО БФ «Вітри змін» обов'язково практикується залучення в плановому режимі не рідше одного разу на календарний рік проведення зовнішнього аудиту фінансової діяльності Фонду. Позапланові аудити можуть бути проведені за потреби.

10. Сповідання про недоліки, реагування на повідомлення про корупційні правопорушення, внутрішні розслідування, направлення інформації про виявлені корупційні правопорушення за належністю до відповідних державних органів правопорядку

10.1. Будь який співробітник або інша особа у разі сумнівів у правомірності або відповідності цілям, принципам і вимогам цієї Політики своїх дій, а також дій, бездіяльності або пропозицій інших співробітників, контрагентів або інших осіб, які взаємодіють з Фондом, може повідомити про це на «гарячу лінію» (або на електронну пошту) уповноваженій особі з питань антикорупційної політики, чи іншій спеціально визначеній Головою Фонду особі, члену Наглядової ради БО «БФ «Вітри змін», Голові Фонду та/або своєму безпосередньому керівнику, який, при необхідності, надасть рекомендації та роз'яснення щодо ситуації, що склалася та алгоритм подальших дій реагування на таку виявлену проблемну ситуацію.

10.2. Жодного співробітника не буде піддано санкціям, у тому числі звільнено, понижено у посаді, позбавлено премії тощо, якщо він повідомив про вчинене або передбачуване корупційне діяння, або якщо він відмовився вчинити або сприяти вчиненню корупційного діяння, в тому числі, якщо така поведінка призвела до несприятливих наслідків для БО БФ «Вітри змін».

10.3. Уповноважена особа, якій передана інформація по «гарячій лінії» (або на електронну пошту), та співробітники, які проводять розслідування та розгляд такої інформації, мають забезпечити конфіденційність відомостей про заявника такої ситуації.

10.4. Про підозру в корупції має бути негайно доведено до відома Голови БО «БФ «Вітри змін» та/або спеціально визначеній та уповноваженій відповідним чином реагувати на такі випадки Головою Фонду особі для негайного вжиття заходів з мінімізації потенційних загроз та несприятливих наслідків та розслідування. При необхідності, за рішенням Голови БО «БФ «Вітри змін» створюється група або визначається особа, якій доручається розслідування підозр у корупції.

10.5. Усі співробітники БО «БФ «Вітри змін» зобов'язані сприяти створеній групі або особі, якій доручено розслідування підозри у корупції.

10.6. Особа, яка несе відповідальність за розслідування, відповідає за забезпечення того, щоб докази, фізичні об'єкти та письмові матеріали, які можуть бути використані в подальших розслідуваннях, були надійно захищеними на ранній стадії розслідування.

10.7. Розслідування повідомлення про корупційне порушення має проводитися особливо обережно, щоб уникнути необґрунтованих звинувачень або попередження підозрюваних протягом розслідування. Повідомлення про порушення та особа викривача мають зберігатися у таємниці доти, доки це буде можливо з метою проведення належного розслідування.

10.8. Інформація про факт ймовірного корупційного порушення та перебіг його розслідування не повинна поширюватися за межі БО «БФ «Вітри змін» до повного з'ясування обставин справи та прийняття рішення по суті. Виняток складають випадки стосовно фактів, які вочевидь потребують правової оцінки компетентних державних органів. Рішення про направлення інформації про такі факти до вказаних органів за належністю, а також про оприлюднення остаточних результатів внутрішнього розслідування повідомлень про корупційні порушення у БО «БФ «Вітри змін» приймається Головою БО «БФ «Вітри змін» за власною ініціативою або за пропозицією групи/ особи, якій доручається розслідування підозр у корупції.

10.9. Особа, стосовно якої існує підозра про причетність до корупційного порушення, може бути відсторонена від виконання службових обов'язків на період проведення розслідування за

її особистою заявою чи рішенням групи або особи, якій доручено розслідування підозр у корупції, або за окремим наказом Голови БО БФ «Вітри Змін» Така особа користується усім без виключення комплексом прав та можливостей доводити свою непричетність до вчинення того чи іншого правопорушення, в тому числі надавати відповідні належні докази, які можуть спростовувати повідомлення про можливе правопорушення. Водночас така особа не вправі у будь-який спосіб перешкоджати проведенню об'єктивного, повного та всебічного розслідування повідомлення про корупційне порушення.

10.10. Особа/особи, яка проводила розслідування, про його результати та прийняте рішення повідомляє Голову БО БФ «Вітри змін», або Наглядову Раду БО БФ «Вітри змін», Загальні Збори чи Ревізійну Комісію БО БФ «Вітри Змін» (у випадку, якщо розслідування проводилося відносно Голови Фонду, або ж безпосередньо призначено та перебуває на особливому контролі вказаних органів управління Фондом).

10.11. У Фонді, з метою неупередженості та об'єктивності і гарантування максимальних прав на захист від будь-яких підозр, діє механізм апеляційного перегляду прийнятого за наслідками розслідування рішення. Голова БО «БФ «Вітри змін» розглядає таку апеляційну скаргу протягом трьох робочих днів з моменту її отримання, якщо рішення за результатами розслідування було прийнято спеціально уповноваженою для такого розслідування особою. Наглядова Рада БО БФ «Вітри змін» розглядає апеляційну скаргу протягом трьох робочих днів з моменту її подачі в тому випадку, якщо оскаржується рішення Голови БО БФ «Вітри Змін» (прийняте за результатами первісного розслідування).

За результатами розгляду апеляційної скарги особа (орган управління Фонду), яка її розглядала, або ця ж сама особа (орган управління Фонду), але за своєї власної ініціативи (за наявності у неї достатніх підстав сумніватися в законності та повноті проведеного розслідування і прийнятого рішення) може: залишити прийняте рішення без змін; змінити рішення та прийняти нове рішення; скасувати прийняте рішення та закрити провадження у цьому розслідуванні.

11. Аудит і контроль

11.1. В БО «БФ «Вітри змін» може проводитися зовнішній аудит фінансово-господарської діяльності, контроль за повнотою та правильністю відображення даних в бухгалтерському обліку і дотриманням вимог законодавства і внутрішніх нормативних документів БО «БФ «Вітри змін», в тому числі принципів і вимог, встановлених цією та іншими Політиками. Аудит проводиться відповідно до стандартів і вимог українського законодавства.

11.2. В рамках процедур внутрішнього контролю в Наглядовою радою БО «БФ «Вітри змін» здійснюються перевірки ключових напрямків діяльності, включаючи вибіркові перевірки законності здійснюваних платежів, їх економічної обґрунтованості, доцільності витрат, в тому числі, на предмет підтвердження первинними обліковими документами та відповідності вимогам цієї Політики.

11.3. Ризики, пов'язані з корупцією, обов'язково мають бути взяті до уваги при розробці та затвердженні внутрішніх документів БО БФ «Вітри змін».

12. Конфлікт інтересів

12.1. Конфлікт інтересів – це суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень;

Приватний інтерес – будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях.

12.2. У разі виявлення ознак конфлікту інтересів відповідно до п. 12.1 цієї Політики, співробітник зупиняє прийняття рішення і подає Заяву про конфлікт інтересів на ім'я Голови БО БФ «Вітри змін». У Заяві має бути викладена інформація про обставини, внаслідок яких може виникнути конфлікт інтересів.

12.3. Голова БО «БФ «Вітри змін» невідкладно приймає рішення щодо подолання конфлікту інтересів по кожній Заяві.

12.4. У разі, якщо Голова БО «БФ «Вітри змін» приймає рішення про наявність неподоланого конфлікту інтересів, співробітник має бути відсторонений від прийняття відповідного рішення і рішення має прийматися Головою Фонду, а якщо конфлікт інтересів виник у Голови Фонду, то рішення з цього питання приймають або Загальні Збори Фонду, або Наглядова Рада Фонду. У разі, якщо відповідним компетентним органом управління Фонду приймається рішення про подолання конфлікту інтересів, процедура прийняття рішення поновлюється.

13. Внесення змін

13.1. При виявленні недостатньо ефективних положень цієї Політики або пов'язаних з нею антикорупційних процедур БО «БФ «Вітри змін», або при зміні законодавства України, Голова БО «БФ «Вітри змін» або спеціально визначена уповноважена особа – співробітник Фонду ініціює та організовує розробку і реалізацію плану дій з перегляду та зміни цієї Політики та/або антикорупційних процедур.

14. Відповідальність

14.1. Голова БО «БФ «Вітри змін», Наглядової ради БО «БФ «Вітри змін» та Загальні Збори БО «БФ «Вітри змін» несуть відповідальність, передбачену законодавством України, за порушення принципів і вимог цієї Політики, а також за дії (бездіяльність) підлеглих їм осіб, що порушують ці принципи і вимоги.

14.2. Порушення цієї Політики і положень, розроблених на її виконання, є підставою для притягнення особи до того чи іншого виду юридичної відповідальності.

14.3. Порушення законодавства України є підставою для притягнення особи до цивільної, дисциплінарної, адміністративної та кримінальної відповідальності.

Дана Політика, як і усі інші локальні нормативні акти Фонду, підлягає опублікуванню шляхом розміщення на офіційному веб – сайті Благодійної Організації Благодійний Фонд «Вітри змін».

З положеннями цієї Політики мають бути ознайомлені під розпис усі працівники (у тому числі, які взаємодіють з Фондом як Фізичні особи – підприємці, на підставі договорів цивільно – правового характеру, на підставі трудових договорів, або на інших законних підставах) Благодійної Організації Благодійний Фонд «Вітри змін».